

THIẾT KẾ HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM THỰC TẾ NHẪM GIÚP HỌC SINH LỚP 5 TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG LÀM TỐT BÀI VĂN TẢ CẢNH ĐẸP QUÊ HƯƠNG

Nguyễn Thị Dung

Khoa Giáo dục tiểu học và mầm non

Email: dungnt78@dhhp.edu.vn

Nguyễn Thị Việt Hoa

Sinh viên lớp CĐSPTH K58

Email: viethoa060499@gmail.com

Ngày nhận bài: 04/12/2018

Ngày PB đánh giá: 09/01/2019

Ngày duyệt đăng: 18/01/2019

TÓM TẮT

Thiết kế là khâu quan trọng trong tổ chức các hoạt động dạy học. Trong đó thiết kế hoạt động trải nghiệm (HĐTN) thực tế là xây dựng các HĐTN theo ý đồ của giáo viên (GV) và nhu cầu về kiến thức cần đạt được của học sinh (HS), nhằm thực hiện được mục tiêu đề ra và làm cho HĐTN đó phù hợp với đặc điểm của môn học. Thiết kế các HĐTN thực tế phải có một kế hoạch về các việc cần thực hiện, nội dung, thời gian và cách thức thực hiện. HĐTN đó phải hướng tới mục tiêu hình thành và phát triển phẩm chất, năng lực của HS. Thiết kế các HĐTN thực tế một cách chi tiết, đầy đủ và cụ thể bao nhiêu thì việc tổ chức các HĐTN càng hiệu quả bấy nhiêu. Trong bài viết chúng tôi đi vào thiết kế HĐTN thực tế với mong muốn giúp HS lớp 5 làm tốt bài văn tả cảnh đẹp quê hương.

Từ khóa: Thiết kế, hoạt động trải nghiệm thực tế, học sinh lớp 5, bài văn tả cảnh đẹp quê hương.

DESIGN OF ACTUAL EXPERIENCE ACTIVITIES HELP GRADE 5 STUDENTS IN HAI PHONG CITY MAKE A GREAT ESSAY ABOUT BEAUTIFUL SCENARY OF HOMELAND

ABSTRACT

Design is an important stage in organizing teaching activities. In which, the design of the experiential activity is actually building the activity council according to the teachers' intention and the need for knowledge of the students to achieve the title. making and making that HDC in accordance with the characteristics of the subject. The design of the TNCs must in fact have a plan for what needs to be done, content, time and how to do it. That council must aim to form and develop the quality and capacity of students. How realistic, complete, and specific to design the TNCs, the organization of activities is much more effective. In the article, we went into designing the actual HDCC with the desire to help the 5th graders do well the text describing the beauty of their homeland.

Keywords: Design, practical experience activities, 5th grade students, essays describing beautiful homeland.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

HĐTN thực tế là hoạt động được tổ chức ngoài giờ học ở trên lớp, là sự hỗ trợ cho hoạt động trong giờ học, giúp HS gắn kiến thức lí thuyết với thực tiễn, tạo nên sự thống nhất giữa học với hành. Khi thiết kế HĐTN thực tế chúng tôi xây dựng dự án học tập. Dự án là một phương pháp dạy học (PPDH) lấy HS làm trung tâm, định hướng vào các vấn đề cơ bản của môn học nhưng gắn liền với thực tế, HS tự lực giải quyết vấn đề để hình thành kiến thức. “Dạy học dự án được thiết kế theo 5 khâu: Xây dựng chương trình, kế hoạch; Đưa ra các câu hỏi; Quản lí quá trình; Thực hiện dự án; Đánh giá dự án theo nhóm hay cá nhân. Khi thực hiện PPDH dự án cần dựa trên các cách thức học tập khác nhau của HS; gắn bài học với thực tế và hướng tới phát triển năng lực, nhất là năng lực sáng tạo để giải quyết các vấn đề thực tiễn; khuyến khích HS sử dụng các kĩ năng tư duy, các phương pháp thực hành để hiểu sâu kiến thức; sử dụng các thông tin thật, sử dụng công nghệ thông tin để tìm kiếm thông tin, trình bày thông tin trên nền công nghệ thông tin; đánh giá kết quả học tập, đánh giá kết quả dự án; tạo cơ hội cho tất cả HS thể hiện và chịu trách nhiệm về kết quả học tập của mình; HS học tập hợp tác, sử dụng nhiều hình thức giao tiếp khác nhau tạo ra mối quan hệ chặt chẽ giữa kiến thức được học với kiến thức cũ, kiến thức kĩ năng mới với kinh nghiệm và kiến thức cũ; tích hợp các môn học, các nội dung học tập” [4; 120].

II. NỘI DUNG THIẾT KẾ

1. Mục tiêu

Kiến thức: HS học tập, tham quan, trải nghiệm tại các địa điểm liên quan đến quê hương đang trong thời kì đổi mới trên địa bàn thành phố Hải Phòng, có vốn kiến thức thực tế để làm bài văn tả cảnh

Kĩ năng: Rèn cho HS kĩ năng hợp tác và trong làm việc nhóm, kĩ năng thu thập

thông tin, phỏng vấn, điều tra thực tế; kĩ năng trình bày vấn đề, viết báo cáo. Kĩ năng giao tiếp, kĩ năng ứng dụng công nghệ thông tin vào quá trình học tập.

Thái độ: HS trân trọng những thành tựu đổi mới, nét đẹp của quê hương. Biết phấn đấu học tập để đóng góp, xây dựng quê hương giàu đẹp. Có tinh thần tích cực, ham tìm hiểu từ thực tế trải nghiệm, chủ động, sáng tạo trong hoạt động tập thể.

Năng lực: Hợp tác, giao tiếp; Giải quyết vấn đề; Tự học, sáng tạo; Ứng dụng công nghệ thông tin vào quá trình học tập.

2. Nội dung và hình thức hoạt động

Nội dung tổ chức cho HS tham gia HĐTN thực tế nhân ngày Giải phóng Hải Phòng 13/5. Tích hợp đơn vị kiến thức về làm bài văn tả cảnh chương trình Tiếng Việt 5.

Hình thức: tham gia HĐTN thực tế; vận dụng viết bài văn; báo cáo sản phẩm.

3. Quy mô, đối tượng, thời lượng và địa điểm tổ chức

- Quy mô: 1 lớp học (35 - 40 HS).

- Đối tượng: HS lớp 5 trường Tiểu học...

- Thời lượng: 2 tuần (cụ thể: Tham quan trải nghiệm thực tế: 1 ngày; tạo sản phẩm và chuẩn bị cho buổi báo cáo: 10 ngày; báo cáo: 1 buổi).

- Địa điểm: Tòa tháp ánh sáng 45 tầng Vinhomes Imperia; Cầu Tân Vũ - Lạch Huyện; Dải vườn hoa trung tâm thành phố (cầu - sông Tam Bạc); Báo cáo tại lớp học.

4. Ý nghĩa hoạt động

Đối với quá trình dạy học Tập làm văn lớp 5: HS chủ động, sáng tạo trong học tập, gắn kết GV - HS, giữa các HS với nhau. HS biết huy động các tư liệu có được nhờ quan sát, ghi chép để tạo lập bài văn tả cảnh. Bồi đắp trí tưởng tượng phong phú, phát triển tư duy liên hệ, liên tưởng, đặt vấn đề vào trong các mối liên hệ để tư duy, nhận thức và giải quyết vấn đề thấu đáo.

5. Phương tiện tổ chức hoạt động

Thiết bị: máy tính, máy chiếu, phấn, bảng, bút, giấy, một số hình ảnh và video clip....

Học liệu: SGK Tiếng Việt 5, một số bài văn mẫu, một số sơ đồ tư duy tiêu biểu...

Thiết bị: máy tính, máy chiếu, phấn, bảng, bút, giấy, một số hình ảnh và video clip....

Học liệu: SGK Tiếng Việt 5, một số bài văn mẫu, một số sơ đồ tư duy tiêu biểu...

GV: Máy tính, máy chiếu, loa, lớp học, các tài liệu, website cần thiết; Các phiếu thăm dò, bản kế hoạch phân công, tổ chức nhiệm vụ cho HS; Thông tin phản hồi, nhật ký cá nhân, báo cáo tổng kết.

HS: Máy ảnh, máy ghi âm, tài liệu, clip, tranh ảnh minh họa cho nội dung phụ trách; Các sản phẩm do HS tự thiết kế, nhất kí cá nhân, bài thuyết trình; Biên bản làm việc nhóm.

7.1. Giới thiệu nội dung

Thời gian trải nghiệm từ: 7h30 đến
16h00 ngày...

Thành phần tham gia: GV, HS cả lớp
5A, đại diện phụ huynh HS, hướng dẫn viên.

7.1. Phân công nhiệm vụ từng nhóm

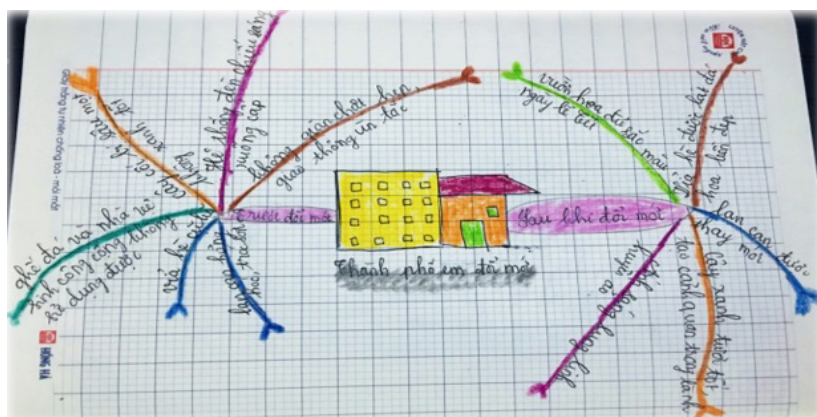
Nhiệm vụ chung: chuẩn bị nội dung phù hợp với hoạt động của nhóm.

+ Nhóm Viết bài: Sau buổi trải nghiệm, lập dàn ý bằng sơ đồ tư duy, viết bài văn theo cấu trúc của dàn ý; Kết quả cần đạt: thu thập được thông tin cần thiết trong chuyến tham quan trải nghiệm để hình thành dàn ý. Triển khai bài viết dựa trên hiểu biết thực tế viết câu văn linh hoạt, sáng tạo, có sử dụng các phép nhân hóa, so sánh. Hình ảnh đưa vào bài văn là các hình ảnh mang tính thực tế cao, cảm xúc chân thật, lắng đọng.

+ Nhóm Kiểm tra, đánh giá tham gia kiểm tra, đánh giá, nhận xét bài làm của nhóm bạn. Yêu cầu cần đạt: Sau buổi trải nghiệm, xây dựng mẫu kiểm tra, đánh giá cho dàn ý, đoạn văn, bài văn. Soát lỗi trong bài làm, góp phần giúp bài văn trở nên hoàn chỉnh.

+ Nhóm Truyền thông: tham gia HĐTN sưu tầm tranh ảnh, tư liệu từ chuyến đi thực tế để làm sáng tỏ chủ đề “Quê hương em trên đà đổi mới”; Yêu cầu cần đạt: Thu thập các hình ảnh, quay video hành trình chuyến đi, dựng clip tổng hợp.

7.3. Báo cáo sản phẩm

a. Nhóm Viết bài trình bày dàn ý, chiều và đọc bài viết của nhóm mình

doanh thì lần chiếm vỉa hè của người đi bộ. Những phút giây đi bộ của người dân vì thế mà bị ảnh hưởng.

Thời khi có chủ trương cải tạo dải trung tâm thành phố, thành phố em như "thay da đổi thịt". Cơ sở hạ tầng thay đổi rất nhiều. Lúa hè tưới lại đã thiên nhiên tạo vẻ đẹp vừa sang trọng vừa cổ kính. Lan cam của hồ Tam Bạc đã được thay mới hoàn toàn bằng gang có cả thảm cỏ rộng ở quanh vỉa hè. Bung quanh hồ trồng mới nhiều cây xanh như phượng vĩ, ngọc lan. Trên cao là các đèn trang trí đủ các hình thù, màu sắc rất đẹp mắt. Thụ bên xe Tam Bạc được giải tỏa, trở thành công viên, vườn hoa, tô đẹp cho thành phố. Mỗi dịp Tết đến xuân về, dải trung tâm thành phố lại lung linh trong sắc hoa, náo nức hoa cúc, hoa hồng, hoa cẩm tú cầu... Em rất thích được mặc áo dài đi ra vườn hoa chụp ảnh Tết thành phố em đã thực sự đổi thay.

Em sinh ra và lớn lên trên mảnh đất Hải Phòng đầy nắng và gió. Tuổi thơ em đã gắn bó bao kỉ niệm của nơi đây. Nhiều năm qua, quê hương em đã có sự đổi mới, những thay đổi tích cực phù hợp với cuộc sống hiện đại ngày nay. Đi tới nơi rất tăng chức năng của quê em - đó là dải trung tâm thành phố.

Dải trung tâm thành phố em trước kia bị xuống cấp khá nhiều. Lúa hè xung quanh hồ Tam Bạc gạch đá bị hỏng nhiều chỗ. Hàng lang đã cũ, tróc sơn. Hàng cây xanh bị sâu mọt, không tưới tơi. Những cột đèn chiếu sáng xuống cấp, không mang lại ánh sáng lung linh cho trung tâm thành phố. Bên cạnh đó, các công trình phụ trợ như nhà vệ sinh công cộng, ghế dài đã không sử dụng được.

Bên cạnh đó, đời sống của người dân cũng khó khăn, giao thông hỗn loạn vì đường chật, lại có bến xe Tam Bạc. Các nhà hàng kinh

b. Nhóm Kiểm tra, đánh giá

- Thiết kế các mẫu phiếu đánh giá dàn ý, đoạn văn để hoàn chỉnh sản phẩm

Họ và tên người chỉnh sửa:

Yêu cầu: Em hãy đọc dàn ý của bạn và soát lại theo hướng dẫn

1. Người viết trình bày sơ đồ tư duy thế nào?
2. Cách sắp xếp các ý trong SĐTD theo trình tự thế nào?
3. Các yếu tố được người viết nêu ra có thuyết phục?
4. Người viết chỉ ra quê hương đổi mới như thế nào?
5. Em đánh giá bài làm của bạn ở mức nào?

Phiếu chỉnh sửa dàn ý

Họ và tên người chỉnh sửa: Lê Đức Khương

Họ và tên người viết: Phạm Thanh Hải

Lớp: 5A1

Thời gian: 1 ngày

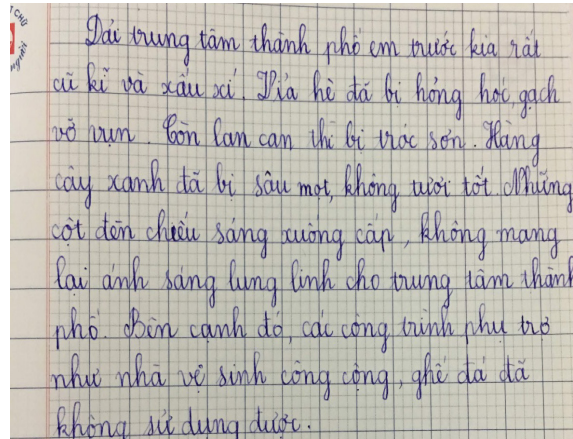
Yêu cầu: Em hãy đọc dàn ý của bạn và soát lại theo hướng dẫn

- Người viết trình bày sơ đồ tư duy thế nào?
Vẽ một cây xương dơi màu sắc sặc sỡ nhìn chữ viết của rõ ràng.
- Cách sắp xếp các ý trong SDTD theo trình tự thế nào?
K่อน từ đầu ra các ý về quê em chưa đầy mắt trước sau đó đến các địa điểm khác rồi đi mai
- Các câu bổ trợ người viết này có thuyết phục?
Có Các câu tả địa phương về quê em chưa đầy mà sai ngữ pháp
- Người viết chỉ ra que hương đất mới như thế nào? Có gây được ấn tượng cho em?
Tên họ bạn bạn là họ Lam bác anh sáng đây cách khắp gần
- Câu gợi ý cuối cùng có tác dụng?
Có
- Em đánh giá bài làm của bạn ở mức nào?
8/10

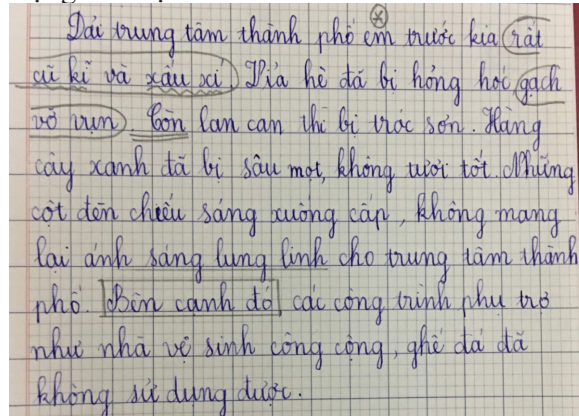
Yêu cầu: Em hãy đọc những câu hỏi ở cột trái, sử dụng lời khuyên ở cột giữa để rà soát lại đoạn văn. Sau đó, em hãy tự chỉnh sửa đoạn văn theo hướng dẫn ở cột phải.

TT	Câu hỏi	Kĩ thuật đánh dấu	Hướng dẫn chỉnh sửa
1	Đoạn văn đã giới thiệu được sự việc chưa?	Khoanh tròn vào câu hoặc một số câu giới thiệu sự việc	Thêm câu giới thiệu sự việc nếu chưa có hoặc diển đạt lại câu cho rõ
2	Các ý trong đoạn sắp xếp theo trình tự hợp lý chưa?	Đánh số thứ tự vào trình tự xuất hiện các ý	Nếu chưa logic hãy sắp xếp lại trật tự các ý
3	Đoạn văn đã có nội dung miêu tả chưa?	Gạch chân dưới các nội dung miêu tả trong đoạn	Nếu có thể hãy bổ sung các nội dung miêu tả cho chi tiết hơn
4	Đoạn văn đã có yếu tố biểu cảm chưa?	Vẽ đường lượn dưới yếu tố biểu cảm trong đoạn văn	Nếu có thể hãy bổ sung thêm các yếu tố biểu cảm cho đoạn văn
5	Các câu trong đoạn đã liên kết nhịp nhàng chưa?	Đánh dấu ô vuông vào những từ có tác dụng liên kết các câu trong đoạn	Thêm các từ, cụm từ để chuyển tiếp các ý trong đoạn và liên kết câu sao cho chặt chẽ
6	Đoạn văn đã sử dụng các phép so sánh, nhân hóa chưa?	Gạch hai gạch dưới các yếu tố nhân hóa, so sánh	Nếu có thể hãy bổ sung thêm các yếu tố so sánh, nhân hóa

- Đoạn văn mắc lỗi diễn đạt của HS

- Đoạn văn được áp dụng kỹ thuật đánh dấu

c. Nhóm truyền thông

- Tổ chức trình chiếu hình ảnh, clip về thành phố quê em đang đổi mới

- + Dải vườn hoa trung tâm thành phố
- + Tòa tháp ánh sáng Vincom Plaza Imperia
- + Cầu Tân Vũ - Lạch Huyện

- Nhóm truyền thông thuyết trình về công trình cầu vượt biển dài nhất Đông Nam Á.

III. KẾT LUẬN

HĐTN thực tế hỗ trợ cho HĐTN trong giờ học, tạo cơ hội để HS thể hiện năng lực và khẳng định mình. Muốn thực hiện tốt HĐTN thực tế, HS phải biết chia sẻ, đoàn kết và xích lại gần nhau từ đó tạo được thói quen, tinh thần hợp tác giữa các

thành viên trong lớp; Tổ chức HĐTN thực tế tốt sẽ cuốn hút HS vào các hoạt động trong giờ học, điều chỉnh quá trình phát triển nhận thức, kỹ năng sống của HS, góp phần làm cho hoạt động trong giờ học đạt hiệu quả cao. HĐTN thực tế là con đường gắn lý thuyết với thực hành, gắn giáo dục nhà trường với thực tiễn xã hội, làm cho quá trình đào tạo của nhà trường gắn liền với thực tế góp phần thực hiện nguyên tắc giáo dục: “Học đi đôi với hành, giáo dục kết hợp với lao động sản xuất, nhà trường gắn liền với xã hội” [5], qua đó củng cố và phát triển các năng lực cần thiết ở HS.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ GD&ĐT, *Chương trình GD phổ thông - Môn Ngữ Văn*, Dự thảo tháng 1/2018.
2. Bộ GD&ĐT, Tiếng Việt 5, Nxb Giáo dục Việt Nam.
3. Nguyễn Hữu Hợp, Nguyễn Dục Quang (1995), *Công tác giáo dục ngoài giờ lên lớp ở trường tiểu học*, Nxb Đại học Sư phạm Hà Nội.
4. Nguyễn Thị Liên (cb) (2016), Nguyễn Thị Hằng, Trương Duy Hải, Đào Thị Ngọc Minh, *Tổ chức HĐTN sáng tạo trong nhà trường phổ thông*. Nxb Giáo dục Việt Nam.
5. Michael Michalko (2009), *Đột phá sức sáng tạo*, Nxb Tri Thức.
6. Lê Phương Nga (cb) (2013), Lê A, Đặng Kim Nga, Đỗ Xuân Thảo, *Phương pháp DHTV ở tiểu học I*, Nxb Đại học Sư phạm Hà Nội.
7. Lê Phương Nga (cb) (2013), *Phương pháp DHTV ở tiểu học II*, NXB Đại học Sư phạm Hà Nội.
8. Nguyễn Quốc Vương (cb) (2018), *Hoạt động trải nghiệm*, (dành cho học sinh tiểu học, lớp 5), Nxb Đại học Sư phạm Hà Nội.